

Viides veteraanimatrikkeli julkaistiin

▼ Suururakka onnistui loistavasti

Vehmaa
Jussi Arola

Vajaa neljä vuotta sitten perustetun Vakkasuomalaisista sotaveteraanitietoa talteen -yhdistyksen suururakka on pääpiirteissään valmis. Lauantaina Vehmaalla julkistettiin yhdistyksen kokoama viides ja viimeinen kirja, Vehmaalaiset sodissa 1939-1945.

Ensimmäisenä yhdistyksen julkaisuista ehti painoon lokahtelaisten kirja. Se julkaistiin melko tarkkaan vuosi sitten, lokakuun viimeisinä päivinä. Sen jälkeen matrikkelit on julkaistu pyhäntäläisistä ja pyhämaalaisista, taivassalolaisista ja uusikaupunkilaisista.

–Lähes 20 vuotta sitten Vehmaalla keskusteltiin vakavasti veteraanimatrikkelin kokoamisesta, mutta silloin todettiin, että aikaa oli kulunut jo liikaa ja tietojen kokoaminen olisi vaikeaa, kertoi avauspuheessaan Vehmaan matrikkelitoimikunnan puheenjohtaja **Asko Virtanen**.

Koko matrikkelihankkeen isä **Matti Jalava** herätteli ajatuksen uudelleen henkiin itsenäisyyspäivän puheessaan 2009. Hän kaipasi Vehmaan lisäksi matrikkeleja muistakin Vakka-Suomen kunnista, joissa sellaista ei vielä oltu tehty. Muutamaa kuukautta myöhemmin yhdistys perustettiin ja työ eri puolilla alkoi.

–Vehmaalla työ lähti aluksi verkkaleen vauhtiin, mutta kun alkuun päästiin, niin sitä tehtiin innolla. Talkootunteja kirjattiin yli 1700 ja kirjaan saatiin lähes 1100 vehmaalaisen veteraanin ja rintamalotatiedot.

Vehmaan tietojen kerääjien ongelma oli iso muuttoliike. Vehmaalla asui talvisodan alkaessa noin 4200, tällä hetkellä asukkaita on 2200. Paljon veteraaneja ja heidän jälkeläisiään on muuttanut muualle.

–Kaikesta huolimatta Vehmaan matrikkeli on viidestä kirjasta suurin. Siinä on lähes 600 sivua. Puolet vie henkilö-matrikkeli, toisen puolen erilaiset haastattelut ja sota aikaan liittyvät artikkelit.

Kirjassa kerrotaan mm. Vehmaan suojeluskunnasta ja sodan jälkeisestä asekatkennästä. Erikoisuutena kirjaan on sisällytetty näköispainos valokuva-albumista, johon on kerätty kylläin vehmaalaislottien kuvia. Kirja lahjoitettiin vuonna 1943 syntymäpäivälahjana lottien puheenjohtajalle Selma Laurilalle.

Kirjan julkistamistilaisuudessa luovutettiin Perinneliiton Sininen Risti -ansiomitali **Tarja Aaltoselle, Lassi Alastalolle, Aulis Antolalle, Ritva Degerlundille, Ilmari Heinosiselle, Immo Jalavalle, Teppo Katajalle, Simo Pihan-**

Veteraanitietojen kerääjä Matti Jalava tarkistaa kirjan saatuaan omat tietonsa.

perälle, Tuire Rostenille, Pekka Suomelle, Heimo Valoselle, Antti Virtalalle, Aulis Virtaselle ja Heimo Vähämikolle.

Vapaaehtoisen maanpuolustustyön hopeisen ansiomitalin sai Asko Virtanen ja pronssisen ansiomitalin **Matti Mikkola, Kari Rinne ja Hannu-Pekka Tryykillä.**

HELMIKUUN ALUSSA vuonna 2009 perustettu Vakkasuomalaisista sotaveteraanitietoa talteen ry on "yhden asian liike," kuten puheenjohtaja **Erkko Teerimaa** asian ilmaisi. Nyt se on saanut tavoitteensa valmiiksi ja se aikoo lopettaa itsensä heti kun lopputoimet on tehty.

–Neljä vuotta sitten nostessani asian esille, en uskonut, että joskus nämä kaikki puuttuvat matrikkelit olisivat valmiina niin kuin ne tänään ovat, Matti Jalava sanoi Vehmaan matrikkelin julkistamistilaisuudessa.

Hän kiitti Uudenkaupungin Sano-

mien päätoimittajaa **Matti Jussilaa**, joka auttoi asian esille tuonnissa ja lokahtelaista **Erkko Teerimaa**, joka lähti alusta asti aktiivisesti mukaan ja on toiminut siis yhdistyksen puheenjohtajana.

Veteraanimatrikkeleja on Vakka-Suomen alueelta aiemmin julkaistu Lautilassa, Kalannissa ja Kustavissa, mutta muissa kunnissa se oli tekemättä ja ilman yhdistystä olisi jäänytkin, sillä moneen otteeseen projektin aikana todettiin, että nyt on viimeinen aika saada vielä näinkin kattavat matrikkelit kokoon.

Työ alkoi sota-arkistosta, josta kerättiin nimet kaikista alueella kutsunnoissa vuosina 1896-1926 olleista. Niitä löytyi lähes 5000. Sen jälkeen tietoja on täydennetty veteraanien

kantakorteista, mutta todella paljon on jäänyt kenttätöitä eli asioita on kyselyt veteraaneilta, heidän sukulaisiltaan

ja tuttaviltaan.

Yhdistyksen yhtenä tavoitteena oli, että matrikkelin hinta ei saa olla yli 30 euroa ja siihen on päästy. Ensimmäiset painokset todettiin liian pieneksi ja niistä onkin otettu toinen painos. Vehmaan kirjaa painettiin 1500 kappaletta.

–Yhdistyksen työ on nyt tehty. Tulomme loppuvuoden aikana markkinoimaan kirjoja ja etsimme joka kunnassa yhteisön, jolla kirjat luovutetaan, kun yhdistys lopetetaan. Tavoite on, että kirjoja on saatavissa vielä vuosienkin kuluttua, Erkko Teerimaa sanoi.

Käytännön työstä on päävastuun kantanut Matti Jalava ja vaimonsa **Tuula**. He ovat keränneet materiaalin ja hoitaneet sen painokuntoon. Matin arkistoista on löytynyt myös paljon kuvia ja hän on myös kirjoittanut juttuja.

Isona apuna on koko projektin ajan ollut raumalainen toimittaja **Markku Vainio**. **Lauri Väätänen** puolestaan on selvittellyt erityisesti alueen asekatkennää ja suojeluskutia. Tietojen koontivaiheessa sota-arkistossa teki ison työn **Ritva Degerlund**. Talkootunteja henkkeissa on kirjattu kaikkiaan yli 10 000.

Viiden veteraanimatrikkelin julkaisutyön primus motorina on toiminut Matti Jalava.

Sinisen Ristin ja vapaaehtoisen maanpuolustustyön ansiomitalin saaneet yhteiskuvassa.

Tervehdyssanat lausui Vehmaan matrikkeliryhmän puheenjohtaja Asko Virtanen.